

... REVALORITZACIÓ DE QUÈ ?

Felip Munar i Munar (*)

És evident que no podem emprar aquesta paraula que sona i que queda tan bé quan l'amolles, si abans no feim una mica d'història del procés que ens ha manat a considerar el fet de "tornar a valoritzar" la nostra tasca docent: és que fa tres anys que no n'estava?, o era fa deu anys?, o potser això és l'eterna discussió sindical que s'esmenta en cada pamflet que aquestes organitzacions envien a llurs associats?

Tot això ve a compte perquè quan s'usa massa sovint una paraula i que en qualsevol situació "s'hi escau" sense cap temor a provocar cap disfuncionalitat, el que s'aconsegueix és buidar-la del seu sentit denotatiu i desvirtuar tot allò que comporta -generalment del que té de bo- convertint-la en una tereseta el paper de la qual depèn sempre de la persona que la maneja.

Quan un col·lectiu demana que se li "revaloritzi" el seu treball, la gent tot d'una pensa -únicament- en una millora del sou; el que passa és que en el cas del col·lectiu d'ensenyants la cosa és molt més complexa i, a la vegada, és una mesura -la revalorització- que ha estat propiciada per la mateixa Administració. Vejam, anem per parts.

Fins abans d'això que s'ha vingut a anomenar "reforma", cadascú tenia assignat un paper que comportava una tasca determinada: hi havia uns tècnics que **diagnosticaven** totes i cada una de les actuacions assenyalant què, quan i com s'havia d'ensenyar i avaluar, ho feien des dels seus despatxos i per tota la població escolar d'arreu de l'Estat espanyol; després hi havia uns altres tècnics que **planificaven** aquesta actuació, eren les editorials

que posaven a la pràctica allò que els altres tècnics havien considerat que s'havia d'ensenyar; i, finalment, hi havia els **aplicadors**, uns mestres o professors que es limitaven a posar en pràctica allò que "qualcú que pensava" havia diagnosticat i planificat. Permeteu-me fer una sèrie de símils que podrien exemplificar aquesta situació: el cuiner que fa fideus i hamburgueses per a tothom sense tenir en compte cap tipus de dieta -proteïnes, vitamines, minerals, etc.- o si hi ha nines o nins que aquest menjar els és pesta; o bé el metge que davant uns malalts que tenen pulmonia els recepta a tots el mateix medicament. És clar que un bon cuiner tindrà en compte les diferents dietes i planificarà una sèrie de menús equilibrats, a més tindrà en compte aquells nins i nines que aquest menjar no els és convenient, a més coneixerà perfectament tots els ingredients que posa en el menjar i no es limitarà a acumular matemàticament allò que li diu la recepta, o farà canvis tot afegint-hi un condiment o altre. Un metge, un bon metge, abans de receptar diagnosticarà, planificarà un tractament, farà un seguiment de tot el procés i canviarà la medicina que no hagi anat bé: dos malalts de la mateixa afecció podran tenir tractaments desiguals encara que el resultat final hagi estat el guariment.

DIAGNÒSTIC tècnics
PLANIFICACIÓ ... editorials
APLICACIÓ mestres

No és bo comparar col·lectius perquè sempre hi trobam massa distància. Però com a procediment pens que ens pot servir. En aquest cas, la societat ha entès des de fa ja molts d'anys,

que és el metge que ha de tractar la malaltia i ha posat al seu servei tota una sèrie de mitjans perquè pugui desenvolupar la seva tasca amb les millors condicions possibles: la preparació inicial dura com a mínim set anys, després se li afavoreix la participació a simposis, seminaris, congressos, etc., se li inculca la necessitat de posar-se al dia contínuament i la idea del treball en grup, de compartir dubtes i de trobar solucions conjuntes. Els mestres tenen una formació inicial de tres anys, entre altres coses perquè la mateixa societat no n'ha valorat massa el treball; no se li inculca la idea del treball en grup ni la necessitat contínua de formació; per als professors, tot i que el seu aprenentatge inicial dura cinc anys, l'únic que té validesa -almanco sobre el paper. és el CAP -150 hores- perquè al llarg de la seva carrera no ha vist gens de pedagogia ni psicologia.

Què significa el nou sistema educatiu dins el marc d'això que ens hem posat d'acord a anomenar "revalorització"? Al col·lectiu que estam dins el sistema se'ns demana que esdevinguem **diagnosticadors, planificadors i aplicadors**, que sigui el Claustre de Professors que decideixi QUÈ ensenyar, QUAN ensenyar i COM ensenyar, i QUÈ, QUAN i COM avaluar tots i cada un/una dels/de les alumnes que tenim a l'escola, i que a més s'avalui el mateix procés d'ensenyament. Per dur endavant tot això cal, sobretot, un canvi de mentalitat d'aquell professor que agafava un llibre i en transmetia els continguts a través d'unes activitats i després amb uns controls -gairebé sempre conceptuals- en donava una nota on s'aprojava o suspenia els/les alumnes sem-

pre amb un mateix i intocable referent. Això per a la majoria de professors de BUP i d'algunes branques d'FP és com una "punxada a la seva dignitat professional": ara ja hi ha d'haver una avaluació inicial, un saber com estan els/les alumnes sobre allò que volem que aprenguin, i actuar sobre aquesta realitat diversa amb tractaments diversos, fer-ne un seguiment constant i elaborar informes per saber com s'evoluciona i amb quin grau; esborrar la paraula "suspès" de la ment d'alguns ensenyants crearà moltes depressions perquè fins ara la mateixa societat ens empenyia a "suspendre" i a "aprovar" segons uns barems que ens havien enflocat, i substituir-la per "incentivació", "aprenentatge significatiu", "tractament de la diversifi-

cat", treballar per aconseguir les capacitats que emanen dels objectius generals, prendre consciència que la "nostra" no és el més important sinó que ho són aquestes capacitats suaresmentades. És una qüestió d'eficàcia: es tracta de rendabilitzar al màxim els recursos que tenim a mà i d'aconseguir el màxim de cada un/una dels/ de les nostres alumnes: uns perquè aniran més endavant i altres perquè aniran més atrassats. S'ha acabat allò del "café per a tothom".

I aquí hi ha el quid de la qüestió: la paraula "revalorització" és emprada en tot el seu sentit; hem d'esperar que sigui la societat que ho faci? I mentrestant, què farem? Ho hem d'exigir a l'Administració? És clar que sí, però no podem estar de mans creuades fins que s'aconsegueixi. Aquesta revalorització ha de partir del mateix col·lectiu

d'ensenyants; ha de comportar una sensibilització diferent envers el procés d'aprenentatge, ha de saber "reconvertir" els pares i les mares tot "ensenyant-los" l'eficàcia del nou sistema; ha de resituar la nostra actuació dins el centre educatiu: treball en grup, discussió de temes, metodologia, saber despullar-nos davant els companys sense cap complex i admetre altres vies d'actuacions, en definitiva, tot allò que afecta l'acte d'ensenyament-aprenentatge, que abarca molt més que les quatre parets de la "nostra" classe. A partir d'aquí, el sentit ple de la paraula del títol d'aquest escrit, podrà transcendir l'àmbit escolar i calar en el fons de la societat i, per què no, també en el fons de l'Administració. □

CEP. Palma

L'ESCOLA, PEÇA MESTRA DE LA SOCIETAT

Francesc Figuerola (*)

L'escola en particular i l'educació en general són sense cap tipus de dubte uns dels pilars fonamentals de qualsevol societat que vulgui ocupar un lloc preferent en el món actual.

Una comunitat que no estigui molt sensibilitzada respecte a aquest fet i no el valori positivament podem dir sense por a errar-nos que té el present anquilosat i el futur hipotecat. De fet i de sempre el països capdavanters tècnicament o socialment han estat aquells que han tingut una sensibilitat especial vers el fet educatiu i li han donat un suport incondicional conscients que aquest era el camí, l'únic camí càlid i viable. Suèssia, Alemanya, Holanda en són una mostra.

